

FRANSTALIGE SOCIALISTEN KOPIËREN STRATEGIE VLAAMS-NATIONALISTEN

In de psychoanalyse heet het een typische angstreflex: als een agressor te dichtbij komt, gaat het 'slachtoffer' zich ermee identificeren, schrijft **RUDI LAERMANS**. En zo zie je dat de PS de N-VA-strategie is gaan omarmen: lokaal besturen en alles wat misloopt op het federale afschuiven.

De PS, het Waalse broertje van de N-VA

RUDI LAERMANS

Wie? Socioloog verbonden aan de KU Leuven.

Wat? De koerswijziging van de PS anticipeert ook op angst voor separatisme: verdamp't België verder, dan is de PS alvast aan de macht in de deelstaat.

Bijna niemand had het verwacht, maar het gebeurde toch. Zonder enig zicht op de mogelijke wendingen op federaal niveau, startte de PS regeringsonderhandelingen op in Wallonië en Brussel. Achteraf gezien zijn voor die coup de théâtre natuurlijk goede redenen te bedenken. De PS wil haar regionale machtsbastions beveiligen, neemt de MR in snelheid, en kan de geplande bevoegdheidsoverdrachten gebruiken om haar afgekalfd links blaazen op te kalen. Ondertussen weten we ook dat de partij blijikbaar niet echt moeite heeft met een federale oppositiekuur.

Het is een draaiboek waar voor de kiezersniemand een euro om had willen verwedden. Toen luidde het heersende credo dat symmetrische regeringen een must waren, kwestie van gekissebis tussen de verschillende bestuursniveaus te vermijden. Alleen de N-VA wilde altijd al eerst een Vlaamse regering vormen en vervolgens federaal onderhandelen. Met haar onverhoedse zet lijkt de PS die redenering te volgen, maar dan met aftrek van het idee dat regionale regeringsmacht de stapsteen richting federale macht moet zijn. Dat geeft te denken.

Stockholmsyndroom

Misschien schuilt er achter de vlucht vooruit van de PS wel een breder strategisch scenario dat in essentie neerkomt op een Stockholm-syndroom, of een 'identificatie met de agressor' in de woorden van Anna Freud. Die agressor, dat laat zich raden, is voor de PS de N-VA. De redenen daarvoor zijn bekend, al worden ze bezuïend en benoorden de taalgrens wel verheft, betitelen velen bij ons als een illegitieme geldstroom van Vlaanderen naar een ander soort democratie, ook wel bekend als 'de PS-staat'.

De verschillen in framing laten het belangrijkste punt onverlet. Elio Di Rupo mag de N-VA dan een 'zeer gevaarlijke' partij vinden, zijn PS stelt zich desondanks in op het kopiëren van de politieke strategie die de tegenstander in Vlaanderen heeft groot gemaakt. Ze houdt op het eerste gezicht twee dingen in: je bestuurt alleen mee op regionaal niveau én je contesteert voortdurend de missives van de federale regering. Het aldus geboekte politieke profijt is dubbel. Enerzijds kun je consistent handelen en spreken, wat in de politiek nogal uitzonderlijk is en daarom een grote geloofwaardigheid genereert. Wat je zegt na te streven, realiseer je tot op zekere hoogte ook op regionaal niveau. Het verschil tussen wat je feitelijk doet en in het licht van je programma nog méér zou kunnen doen, boek je gewoon af op het federale niveau: dat werkt helaas tegen. Anderzijds is er ook een beduidende ideologische winst.

Bart De Wever en Paul Magnette spraken elkaar eind mei in de Senaat. © Eric Lalmant/belga

Als de PS federaal in de oppositie belandt, zal de partij nog meer dan voorheen socialisme met regionalisme combineren

Je kunt je immers met verve profileren als een brede volkspartij die consequent de belangen van de modale regio-bewoner zegt te verdedigen.

'Plan B'

Als de PS daadwerkelijk op de federale oppositiebanken belandt, kunnen we conform het bovenstaande scenario verwachten dat die partij tijdens de komende jaren nog veel meer dan voorheen socialisme met regionalisme zal combineren. Dat hybride discours is nu al enigszins dubbel geleed, met een Waalse en een Brussels gekleurde variant; de beruchte 'as Wallonië-Brussel' (uiteraard niet Brussel-Wallonië!) kan daarbij voor de nodige francofoon gekleurde lijn zorgen. Het zal natuurlijk niet

het hele verhaal zijn. Als de N-VA federaal meebestuur, kan die partij haar handen niet langer in Belgische onschuld wassen. Ze zal zich verplicht zien om een discours over actuele Belgische bestuursniveau te ontwikkelen dat verder gaat dan de Calimero-slogan 'België blokkeert!'.

Identificatie met de agressor is in wezen een onbewuste angstreactie, zo zegt de psychoanalyse. Dat brengt ons bij misschien wel het belangrijkste punt: de PS identificeert zich helemaal niet met het separatisme van de N-VA, maar laat zich daar bij het kopiëren van de strategie van die partij misschien wel door leiden. 'Er is geen sprake van een plan B', zei Elio Di Rupo in november 2012. De jongste verkiezingen veranderden de politieke krachtsverhoudingen in België zodanig dat het fameuze 'plan B' in Wallonië nu plausibeler oogt (al lijkt het niet meteen waarschijnlijk dat er nog een nieuwe staatshervorming zit aan te komen). Door te kiezen voor het regionale pluche dekt de PS zich alvast in voor wat op middellange termijn kan gebeuren – en verdampt België toch niet verder, dan is er niks verloren. Hetzelfde geldt voor de identificatie met de strategie die de N-VA tot nog toe volgde. Als Bart De Wever als federale locomotief mislukt, is mijn proefballonnetje doorgeprikt en valt de PS gewoon terug op het beproefde scenario van de voorbije bestuursperiode. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

'Op de onnozelste rommelmarkt kun je op de koppen lopen.'

Voetbalkenner

PETER VANDENBEMPT

plaatst de Duivels-gekke graag in een trefzeker kader (in Knack).

© EF